אין בהם אלא מצות פרוש בלבד יתיב רב יוסף קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר אמר רב יהודה אמר רב אבלו לזה לוקה אמר ליה ההוא מרבנן לא תציתו ליה הכי אמר רב יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב אבלו לזה אינו לוקה אמר ליה רב הונא אנן אמאן נסמוך אהדרינהו רב יוסף לאפיה אמר ליה מאי קושיא א"כי אמרי אנא במיתה דעושה ניפול כי אמר איהו בשחיטה דאינה עושה ניפול אמר רבא מנא הא מלתא דאמור רבנן ב)מיתה עושה ניפול שחיטה אינה עושה ניפול דכתיב א"וכל אשר יפול עליו מהם במותם יטמא למעוטי מאי אילימא למעוטי בחייהם מנבלתם נפקא אלא ש"מ מיתה עושה ניפול ואין שחיטה עושה ניפול אמר ליה רב אדא בר אהבה לרבא והא קרא בשרצים כתיב אמר ליה אם אינו ענין לשרצים דלאו בני שחיטה נינהו תנהו ענין לבהמה ואכתי מבעי ליה ג)כעין מיתה לחין מטמאים יבשים אין מטמאים תרי במותם כתיבי אמר רב חסדא מחלוקת באבר דעובר חי אבל באבר דעובר מת דברי הכל שחיטה עושה ניפול א) ורבה אמר במחלוקת בזה כך מחלוקת בזה: בן שמנה חי [וכו']: והתניא בן שמנה חי יוכיח שאף על פי שיש במינו שחיטה אין שחיטתו מטהרתו אמר רב כהנא יש במינו שחיטה אגב אמו ותנא דידן מינא דאמיה לא פריך ותנא דפריך טרפה דשחיטתה מטהרתה מנא ליה נפקא ליה מדרב יהודה אמר רב ג)דאמר רב יהודה א"ר ואמרי לה במתניתא תנא אמר קרא ב)וכי ימות מן הבהמה מקצת בהמה מטמאה ומקצת בהמה אינה מטמאה ואיזו זו זו טרפה ששחטה בעי רב הושעיא הושיט את ידו למעי בהמה ושחט בן ט' חי מהו תבעי לר"מ ותבעי לרבנן תבעי לר"מ עד כאן לא קאמר רבי מאיר בן פקועה טעון שחיטה ה"מ היכא דיצא לאויר העולם אבל במעי אמו לא שריא ליה שחיטה או דילמא אפילו לרבנן ד)ד' סימנין אכשר ביה רחמנא אמר רב חנניא ת"ש הרי שנולדה טרפה מן הבטן ואי איתא משכחת לה דהיתה לה שעת הכושר דאי בעי עייל ידיה ושחטה אמר ליה רבא תני שנוצרה טרפה מן הבטן ומשכחת לה בבעלת ה' רגלים: **מתני'** ג)השוחט את הבהמה ומצא בה בן שמנה חי או מת או בן תשעה מת קורעו ומוציא את דמו ה)מצא בן תשעה חי וחייב באותו ואת בנו דברי ר"מ וחכמים אומרים ו)שחיטת אמו מטהרתו ר"ש

מורת שחיטה: **ואם איתא.** דשחיטה במעי אמו שחיטה היא הרי היתה לטרפה זו שעת הכושר לשחיטה קודם שנטרפה: **בבעלת ה' רגלים.** דהאי טרפות ודאי הוה דה מטעלרה וכגון שימור זה ברגלים המתרועים למחר בבטורות (דף מ.) דבעלת ה' רגלים הרי זה מוס וממרי' התם ו)לא שנו אלא שסבר אי יתר ביד אבל ברגל אפילו טרפה נמי הוי דבל יתר כעטול דמי: **מתני'** קורעו. אחין לריך שחיטה ומודי ר"מ בהו דאיתרבו מבל בבהמה תאבלו דלאו מדשחיט אינה אוכלה ואלו הוא לוריך לאוכלו בה מדשחיט אינה אוכלה ואלו הוא לוריך לאוכלו בה מדשחיט אינה אוכלה ואלו הוא לוריך לאוכלו בה מדשחיט אינה אוכלה: **ומוציא את דמו.** דתנאו הוא דמוסר בדקתני לקמן (דף עה.) מה תאב ואתי הבליות האמורין בחסה מוסה מבלל אחיל אבל דמו לא גרע מדם האבדים דקי"ל בבריתות (דף כח:) דם האבדים עובר אלא תעשה: **טעון שחיטה.** דתדשים גרמי לטוייה בהמה בחפי נפשיה ואלא איתרבאי מבל בבהמה תאבלו ולרבנן תדשים ולידה גרמי דרבנן מרבו ליה להיתרא מבל בבהמה תאבלו: **וחייב באותו ואת בנו.** אלא ישחטנו ביוס שאחטו אמו: ר"ש

אין בהם אלא מצות פרוש בלבד. וקרא דבריתא אינו אלא למעלת מדרגה ומקרא דבעלמא ואין ממדוריתא שרי בהבילה אלבו לזה. (דף עה.) אלא אי אתא לרבות את הטרפה שחיטת טרפה שחיטתה מטהרתה. **אהדרינהו.** לאחר מיתה מטמאין השרצים אבל בחיים אין מטמאין: מיתה עושה ניפול. בלומר דאבר המדולדל בבהמה ומתה אין בולדתו המיתה וחייב האוכלו משום אבר מן החי: א"ל אם אינו ענין לשרצים דלאו בני שחיטה נינהו. דלא איצטריך למכתב במותם דאין להן שחיטה אלא מיתה בלבד: תניהו ענין לבהמה. ודריש הכי מיתה עושה ניפול ואין שחיטה דעובר מת [ד"ה] שחיטה עושה ניפול. בלומר דאין שחיטה בבולתו שחיטה עמה ומטמא משום נבלה: יש במינו שחיטה אגב אמו. בלומר ששחטין אמו והוא מותר אבל הוא אינו בבלל שחיטה: ותנא דידן מינא דאמיה לא פריך. (ותנא דידן מינא דאמיה וכו') ג)לפי שאין במינו שחיטה אבל בהוא עצמו אין במינו שחיטה: ולהאי תנא דפריך טרפה דשחיטתה מטהרתה [מנ"ל]. בלומר ולהאי תנא דפריך אע"ג דיש במינו שחיטה אגב אמו אין שחיטתו מטהרתו טרפה דשחיטתה מטהרתה מנא ליה דאמרינן בדאמרי' במתני' תאמר בטרפה שיש במינה שחיטה (שהיא) [ולפיבך] שחיטתה מטהרתה ועבשיו דאמרי' בבן שמנה אע"ג דיש במינה שחיטה אין שחיטתה מטהרתה טרפה דשחיטתה מטהרתה מנא ליה: או דלמא אפי' לרבנן ארבעה סימנין. בלומר אפי' לרבנן דאמרי לא בעי שחיטה (אבל) ואי שחיט סימנין דאימיה ודאי לא בעי שחיטה אבל אי שחיט סימנין [דידיה] מותר בשחיטתו: א"ל רבא שנוצרה טרפה מן הבטן. בלומר ודאי בן הוא אי נולד טרפה מן הבטן מצינו לה שעת הבושר קודם לבן בענין הזה דאי בעי שוחטו בבטן אמו אלא תני שנוצרה טרפה מן הבטן בבעל חמש רגלים דהתם אפי' שוחטו במעי אמו אין לו שעת הבושר שמשעה שנוצר היה בעל מום בבעל חמש רגלים ויתר בנטול דמי ואם נטלה ירך וחלל שלה (טרפה) [נבלה]:

ב) נרשה ל"ל דבמיתה שפיר לוקה וכו'. ג) תוס' ל"ל דלה דבמינו דלמו יש שחיטה מ"מ בטוח עלמו וכו'.

גליון הש"ס

מתני' מצא בן תשעה חי. עי' מה דף מד ע"ש תוס' ד"ה כי אמרי אנא ובו' **דלא משום נבלה מתרינן.** תמוה לי למאי נ"מ בפשוטו להבהב הוא כזית עם הגידים והעלמות ולגבי נבלה הוי מלי שיעור וכן נ"מ להוסיפו לבן נח:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) **גמ' ורבה אמר במחלוקת בזה בך וכו'.** נ"ב מיי' פ"ה מהלבות מאבלות אסורות הל' יא ועי"ש במ"מ:

הגהות

גמ' ואיזו זו טריפה. בל"ל: (יעב"ן)

תום' ד"ה נפקא. דאין שחיטה מטהרתו אבל וכו' דסברי בטרפה. בל"ל: (יעב"ן)

ומיהו סוגיא דהתם לא אתיא בתנא דבריית בו'. בל"ל: (רש"ש)

תורה אור

גמ' א] וְכֹל אֲשֶׁר יִפֹּל עָלָיו מִבֶּלָם בְּמוֹתָם יִטְמָא מִכָּל כְּלִי עֵץ אוֹ בֶגֶד אוֹ עוֹר אוֹ שָׂק כָּל כְּלִי אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מְלָאכָה בָּהֶם בַּמַּיִם יוּבָא וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב וְטָהֵר:
(ויקרא יא, לב)

ב] וְכִי יָמוּת מִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִיא לָכֶם לְאָכְלָה הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד הָעָרֶב:
(ויקרא יא, לט)

פניני רש"י

אם אינו ענין. ...זו מדה בתורה דבר שלא הוקדר לגופו מגהו ענין לענין אחר ומלמוד דבר לדבר אחר וכל הממדות הלמה למשה מסיני: (פסחים מד.)

מן הבהמה מקצת בהמה מטמאה. כגון אבר ממנה מדלדל וכי ימות מן הבהמה כולה יטמא עד השמש כעין מיתה שעושה מליפין והיינו אבר ומיפיה דקרא בטוגיא בנבלה יטמא: (לקמן קמח:)

עין משפט נר מצוה

נ א מיי' פ"ט מהלבות מאבלות אסורות הל' ו: **נא** ב ג מיי' שם הל' יג ד סמג לאוין קלו טוש"ע י"ד סי' יג סעיף ב:

רבינו גרשום

אבלו לזה אינו לוקה. בלומר לאבר המדולדל בבהמה: בי אמרי במיתה דעושה ניפול. בלומר ב)ולוקה משום אבר מן החי: מנבלתם נפקא. בלומר לאחר מיתה מטמאין השרצים אבל בחיים אין מטמאין: מיתה עושה ניפול. בלומר דאבר המדולדל בבהמה ומתה אין בולדתו המיתה וחייב האוכלו משום אבר מן החי: א"ל אם אינו ענין לשרצים דלאו בני שחיטה נינהו. דלא איצטריך למכתב במותם דאין להן שחיטה אלא מיתה בלבד: תניהו ענין לבהמה. ודריש הכי מיתה עושה ניפול ואין שחיטה דעובר מת [ד"ה] שחיטה עושה ניפול: אבל באבר דעובר מת [ד"ה] שחיטה עושה ניפול. בלומר דאין שחיטה בבולתו שחיטה עמה ומטמא משום נבלה: יש במינו שחיטה אגב אמו. בלומר ששחטין אמו והוא מותר אבל הוא אינו בבלל שחיטה: ותנא דידן מינא דאמיה לא פריך. (ותנא דידן מינא דאמיה וכו') ג)לפי שאין במינו שחיטה אבל בהוא עצמו אין במינו שחיטה: ולהאי תנא דפריך טרפה דשחיטתה מטהרתה [מנ"ל]. בלומר ולהאי תנא דפריך אע"ג דיש במינו שחיטה אגב אמו אין שחיטתו מטהרתו טרפה דשחיטתה מטהרתה מנא ליה: או דלמא אפי' לרבנן ארבעה סימנין. בלומר אפי' לרבנן דאמרי לא בעי שחיטה (אבל) ואי שחיט סימנין דאימיה ודאי לא בעי שחיטה אבל אי שחיט סימנין [דידיה] מותר בשחיטתו: א"ל רבא שנוצרה טרפה מן הבטן. בלומר ודאי בן הוא אי נולד טרפה מן הבטן מצינו לה שעת הבושר קודם לבן בענין הזה דאי בעי שוחטו בבטן אמו אלא תני שנוצרה טרפה מן הבטן בבעל חמש רגלים דהתם אפי' שוחטו במעי אמו אין לו שעת הבושר שמשעה שנוצר היה בעל מום בבעל חמש רגלים ויתר בנטול דמי ואם נטלה ירך וחלל שלה (טרפה) [נבלה]:

מסכת זבים

פרק ה' המשך משנה ב'

כֵּיצַד, אֶצְבָּעוֹ שֶׁל זָב תַּחַת הַגַּבָּבָה, הַטָּהוֹר מִלְמַעְלָן, מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד. פֵּרֵשׁ, מְטַמֵּא אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד. הַמְּטַמֵּא מִלְמַעְלָן וְהַמְּטַהֵר מִלְמַטָּן, מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד. פֵּרֵשׁ, מְטַמֵּא אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד.